

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

573. PLENARFORSAMLING I DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG,
26.10.2022-27.10.2022

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding

(COM(2022) 650 final)

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om én enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat

(COM(2022) 655 final)

om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Tiltrækning af færdigheder og talent til EU

(COM(2022) 657 final)

(2023/C 75/19)

Ordfører: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Medordfører: **Milena ANGELOVA**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 26.7.2022
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedttaget i sektionen	29.9.2022
Vedttaget på plenarforsamlingen	26.10.2022
Plenarforsamling nr.	573
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	179/0/6

1. Baggrund

1.1. I april 2022 fremlagde Kommissionen pakken om færdigheder og talent ifølge arbejdsdagsordenen for den nye pagt om migration og asyl, der blev vedtaget i september 2020. Formålet med den nye pakke er at fremme lovlig migration til EU samt tiltrækning af talent og færdigheder på en måde, der gavner både oprindelses- og bestemmelseslandene. Revisionerne har også til formål at fremme et mere effektivt og sammenhængende system af rettigheder og beskæftigelsesmuligheder for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig i EU, og samtidig bidrage til at gøre EU mere attraktiv som destination for kvalificerede tredjelandsstatsborgere.

1.2. EØSU bifalder denne pakke, der anlægger en konstruktiv og sammenhængende tilgang til migration og imødekommer behovet for at forbedre EU's instrumenter til regulær migration. På baggrund af den hastigt fremadskridende digitale og grønne omstilling og en klar mangel på arbejdskraft og færdigheder i alle økonomiske sektorer understreger EØSU den rolle, som lovlige migration kan spille med hensyn til at afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder på områder med et dokumenteret behov herfor.

1.3. EØSU har allerede udtrykt sin bekymring over, at den nye pagt om migration og asyl har fokus på grænseforvaltning og migrationskontrol, og anser derfor de fremskridt, der er gjort inden for forvaltningen af organiseret og regulær indvandring, for positive.

1.4. EØSU værdsætter Kommissionens anerkendelse af den afgørende rolle, som migranter allerede spiller i den europæiske økonomi og det europæiske samfund, idet de bidrager til at opfylde behovene på et arbejdsmarked i forandring og — hvor det er nødvendigt — afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder: Det er i den forbindelse yderst vigtigt at ændre synsvinklen gennem en normaliserende og positiv retorik.

1.5. EØSU glæder sig derfor over, at talenttilstrømningen fra tredjelande lettes for bedre at kunne imødekomme disse voksende behov, navnlig i sektorer med strukturel mangel.

1.6. EØSU foreslår, at man uden at nedtone dens betydning bør granske italesættelsen af, hvordan ankomsten af arbejdstagere fra tredjelande kædes sammen med behovene på medlemsstaternes arbejdsmarkeder, for at forhindre underbeskæftigelse blandt og dårlige arbejdsvilkår for nyankomne arbejdstagere fra tredjelande.

1.7. Ifølge EØSU skal der gøres mere for at tiltrække talent til EU ad nye kanaler, men påpeger også, at der er andre behov på medlemsstaternes arbejdsmarkeder, som skal dækkes gennem foranstaltninger, der udformes sideløbende med foranstaltningerne i den foreslåede pakke. Det er navnlig vigtigt, at man gennem målrettede støtteforanstaltninger styrker indsatsen for, at arbejdsløse og erhvervsinaktive integreres på arbejdsmarkedet.

1.8. EØSU mener, at Kommissionen bør være mere ambitiøs i sine bestræbelser på at finde lovlige og organiserede kanaler for arbejdskraftmigration, hvor der også tages hensyn til personer med behov for international beskyttelse.

1.9. EØSU bifalder meddelelsen om tiltrækning af færdigheder og talent til EU, som ifølge udvalget er et skridt i den rigtige retning på området arbejdskraftmigration, hvor der er behov for realistiske og effektive instrumenter, som passer til den nye kontekst.

1.10. EØSU mener, at det er nødvendigt at gå videre med talentpuljen⁽¹⁾ ved at begynde med den indledende pilotpulje forud for den fuldstændige udgave, der skal lanceres næste år, og påpeger, at talentpuljens succes og rækkevidde er betinget af, at der afsættes tilstrækkelige midler til at gøre værktøjet tilgængeligt og operationelt. Udvalget glæder sig også over talentpartnerskaberne, som det mener bør udvikles i samarbejde med tredjelande. EØSU opfordrer til, at der for at sikre synlighed og gennemsigtighed ved etableringen af talentpartnerskaberne indføres passende evalueringsmekanismer, ikke kun til evaluering af selve instrumenterne, men også til at indkredse de lande, man skal samarbejde med: Respekten for retsstatsprincippet og menneskerettighederne skal altid være en integreret del af de eksterne forbindelser inden for EU's indvandrings- og asylopolitik.

1.11. Selv om en betydelig del af arbejdsstyrken i visse vigtige sektorer udgøres af kvinder, risikerer kvindelige mobile arbejdstagere og migrantkvinder at ende i usikre job og i den uformelle økonomi, er ofte særligt sårbare over for forskelsbehandling, social udstødelse og mangel på job- og uddannelsesmuligheder samt udsat for misbrug, vold og chikane. EØSU mener, at der i endnu højere grad bør tages højde for kønsperspektivet og beskyttelsen af kvinders rettigheder.

1.12. EØSU bifalder den foreslåede revision af direktivet om fastboende udlændinge i Den Europæiske Union. EØSU er tilfreds med, at forslaget letter processen med at opnå denne status via sammenlægningen af år, der kan medregnes, fra opholdsperioder i forskellige medlemsstater, at det fremmer mobiliteten inden for EU samt har til formål at udvide den lige adgang til social beskyttelse for EU-borgere, der er fastboende udlændinge i en anden medlemsstat.

(¹) EU-talentpuljen bliver en EU-dækkende pulje af kandidater fra lande uden for EU, som udvælges på grundlag af specifikke færdighedsniveauer, kriterier og migrationskrav efter en screening af kandidaternes kvalifikationer. Det vil være den første platform og det første matchningsværktøj af sin slags til at dække hele EU (COM(2022) 657 final).

1.13. EØSU bifalder revisionen af direktivet om en kombineret tilladelse, herunder målet om at lette og forenkle ansøgningsprocessen og at sikre, at den kombinerede tilladelse ikke er bundet til en bestemt arbejdsgiver, selv om udvalget mener, at man kunne have forsøgt at udvide sættet af rettigheder i overensstemmelse med det første direktivforslag, der blev fremsat i 2011.

1.14. EØSU anser det for væsentligt, at der i revisionen lægges vægt på behovet for at styrke ligebehandlingen af arbejdstagere fra tredjelande, navnlig med hensyn til arbejdsvilkår, forenings- og organisationsfrihed samt sociale sikringsydelser.

1.15. EØSU understreger også betydningen af at inddrage arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter i drøftelserne om, hvordan styringen af arbejdskraftmigration på EU-plan kan forbedres. Med henblik herpå glæder udvalget sig over oprettelsen af den foreslåede platform for dialog på EU-plan.

2. Generelle bemærkninger

2.1. I april 2022 fremlagde Kommissionen pakken om færdigheder og talent ifølge arbejdsdagsordenen for den nye pagt om migration og asyl, der blev vedtaget i september 2020. Pakken omfatter en revision af direktiv 2003/109/EF om fastboende udlændinge⁽²⁾, en revision af direktiv 2011/98/EU om en kombineret tilladelse⁽³⁾ samt meddelelsen om tiltrækning af færdigheder og talent til Unionen⁽⁴⁾.

2.2. Formålet med den nye pakke er at fremme lovlig migration til EU samt tiltrækning af talent og færdigheder på en måde, der gavner både oprindelses- og bestemmelseslandene. Revisionerne har også til formål at fremme et mere effektivt og sammenhængende system af rettigheder og beskæftigelsesmuligheder for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig i EU, og samtidig bidrage til at gøre EU mere attraktiv som destination for kvalificerede tredjelandsstatsborgere.

2.3. Formålet med meddelelsen om tiltrækning af talent og færdigheder er at få justeret principperne for lovlig migration til EU af økonomiske årsager. Den afspejler viljen til at forbedre lovgivningssøjlen med de to revisionsforslag, til at oprette talentpartnerskaber og EU-talentpuljen samt fremme en politik for lovlig migration på pleje-, ungdoms- og innovationsområdet.

2.4. EØSU påpeger, at forslaget ikke indeholder nogen analyse og evaluering af, hvorfor de gældende direktiver om hhv. en kombineret tilladelse og status som fastboende udlænding ikke har fungeret tilfredsstillende. Kommissionen bør analysere og oplyse de bagvedliggende årsager og indkredse, hvorvidt de f.eks. skyldes medlemsstaternes manglende vilje til at gennemføre direktiverne eller overdrevent bureaukrati, for at undgå, at de samme problemer opstår igen i fremtiden.

2.5. Forslaget til revision af direktivet om en kombineret tilladelse giver mulighed for at udvide adgangen til dette instrument og gøre det lettere for arbejdstagere fra tredjelande at komme ind på arbejdsmarkedet, samtidig med at de rettigheder, der naturligt følger af tilladelsen, konsolideres, og man når længere med at harmonisere direktivets anvendelse på tværs af medlemsstaterne.

2.6. Formålet med den foreslåede revision af direktivet om fastboende udlændinge i EU er ligeledes at forbedre de enkelte medlemsstaters anvendelse af direktivet og samtidig fremme mobiliteten inden for EU ved at forenkle processen og afkorte den krævede opholdsperiode for at opnå en EU-opholdstilladelse for fastboende udlændinge.

2.7. Generelt bifalder EØSU denne pakke, der anlægger en konstruktiv og sammenhængende tilgang til migration, imødekommer behovet for at forbedre EU's instrumenter til regulær migration og understreger den rolle, som lovlig migration kan spille med hensyn til at afhjælpe manglen på arbejdskraft på områder med et dokumenteret behov herfor. EØSU har allerede udtrykt sin bekymring over, at den nye pagt om migration og asyl har fokus på grænseforvaltning og migrationskontrol, og glæder sig derfor over de fremskridt, der er gjort inden for forvaltningen af organiseret og regulær indvandring.

2.8. EØSU værdsætter den afgørende rolle, som migranter allerede spiller i den europæiske økonomi og det europæiske samfund, idet de bidrager til at opfylde behovene på arbejdsmarkedet og — hvor det er nødvendigt — afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder. EØSU glæder sig derfor over, at talenttilstrømningen fra tredjelande lettes for bedre at kunne imødekomme disse voksende behov, navnlig i sektorer med strukturel mangel. På samme måde glæder det EØSU, at der

⁽²⁾ COM(2022) 650 final.

⁽³⁾ COM(2022) 655 final.

⁽⁴⁾ COM(2022) 657 final.

tages skridt til at tiltrække innovative og skalerbare virksomheder, som tilføjer en betydelig merværdi til EU's økonomi og samfund. Internationale forskningsprojekter er også fortsat en effektiv metode til at fremme, tiltrække og fastholde talent i verdensklasse. I den henseende er det nødvendigt at gøre adgangen til EU's arbejdsmarked hurtigere og enklere for efterspurgte faggrupper fra tredjelande for at gøre Europa mere attraktivt for andre dele af verden. Endvidere tilskynder og bifalder EØSU udviklingen og gennemførelsen af praktiske værktøjer, der skal gøre det lettere at forbinde og matche talent fra tredjelande med potentielle arbejdsgivere i medlemsstaterne.

2.9. Der er behov for at genoverveje italesættelsen af, hvordan tilstrømningen af udenlandsk arbejdskraft kædes sammen med behovene på medlemsstaternes arbejdsmarkeder. I visse EU-lande er der strukturel arbejdsløshed i bestemte beskæftigelsessektorer og erhverv, hvilket kan opstå som følge af manglende overensstemmelse mellem efterspurgt og udbudte færdigheder, manglende tiltrækningskraft i visse sektorer/erhverv og bekymringer vedrørende arbejdsvilkår. I de lande er det vigtigt, at man forsøger at gøre de pågældende sektorer og erhverv mere attraktive for arbejdstagere på det nationale arbejdsmarked (statsborgere i det pågældende land, EU-arbejdstagere og arbejdstagere, der kommer fra tredjelande, og som har arbejdstilladelse) for at forhindre underbeskæftigelse blandt og dårlige arbejdsvilkår for nyankomne arbejdstagere fra tredjelande. Sideløbende hermed kan der ved hjælp af EU-talentpuljen lettere foretages en målrettet matchning af arbejdstagere fra tredjelande og job i EU for at undgå underbeskæftigelse blandt disse arbejdstagere.

2.10. Selv om der ifølge EØSU skal gøres mere for at tiltrække talent til EU ad nye kanaler, påpeger udvalget også, at der er andre behov på medlemsstaternes arbejdsmarkeder, som skal dækkes gennem foranstaltninger, der udformes sideløbende med foranstaltningerne i den foreslåede pakke.

2.11. I den henseende håber EØSU, at man (som planlagt i opfølgingsrapporterne) kan gå videre med at forbedre direktivet om sæsonarbejdere og direktivet om virksomhedsinternt udstationerede, hvilket er berammet til 2023. Udvalget understreger i den forbindelse behovet for i tråd med Europa-Parlamentets og dets egne resolutioner at arbejde for at beskytte sæsonarbejdere bedre og for navnlig at bekæmpe forekommende tilfælde af arbejdskraftudnyttelse samt styrke og øge arbejdstilsynet med dette for øje i overensstemmelse med Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndigheds arbejde.

2.12. I lyset af **den europæiske dagsorden for færdigheder** ^(?), der blev vedtaget den 1. juli 2020, mener EØSU, at migranter, flygtninge og ansøgere om international beskyttelse bør behandles på lige fod, uanset færdigheds- og kvalifikationsniveau. Således bør alle arbejdstagere kunne få valideret deres færdigheder og kompetencer og deltage i effektive lærlingeforløb, omskoling og opkvalificering af høj kvalitet, så de kan integreres på arbejdsmarkedet gennem fleksible læringsforløb tilpasset deres individuelle behov og under behørig hensyntagen til deres alder.

2.13. EØSU mener, at Kommissionen bør være mere ambitiøs i sine bestræbelser på at finde lovlige og organiserede kanaler for arbejdskraftmigration, hvor der også tages hensyn til personer med behov for international beskyttelse.

2.14. Hvad angår studerende fra tredjelande, der kommer til EU for at studere, bør det nøje overvejes, hvordan man kan hjælpe dem med at blive integreret på EU's arbejdsmarked uden at forårsage »hjerneflugt« i deres hjemlande: En mulig løsning kunne være forebyggende foranstaltninger såsom bestemmelser om etisk rekruttering ⁽⁶⁾, ordninger for tilbagevenden til og reintegrering i hjemlandet eller særlige bestemmelser herom i bilaterale aftaler om arbejdskraftmigration.

3. Om meddelelsen vedrørende tiltrækning af færdigheder og talent til EU

3.1. Den meddelelse, der blev fremlagt i april 2022, omhandler de henstillinger om lovlig migration, der indgik i pagten om migration og asyl fra 2020, med det formål at fremme lovgivningsmæssige og operationelle initiativer på det område.

3.2. EØSU bifalder meddelelsen, der ifølge EØSU er et skridt i den rigtige retning på området arbejdskraftmigration, hvor der er behov for instrumenter, som passer til den nye kontekst. I den forbindelse anser EØSU det for rettidigt, at der indføres en række specifikke foranstaltninger for ukrainske flygtninge, og beklager samtidig, at foranstaltningerne ikke blev gennemført tidligere for personer med behov for international beskyttelse generelt, navnlig under den krise, der opstod som følge af krigen i Syrien i 2015. EØSU er overbevist om, at de foranstaltninger og initiativer, der er truffet til støtte for flygtninge fra Ukraine, markerer et vendepunkt og vil blive normen for EU's indsats i lignende situationer fremover.

^(?) <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=9723>

⁽⁶⁾ General principles and operational guidelines for fair recruitment and definition of recruitment fees and related costs.

3.3. EØSU mener, at det er nødvendigt at fortsætte udviklingen af talentpartnerskaber i samarbejde med tredjelande. Det opfordrer imidlertid til, at der indføres passende evalueringsmekanismer, ikke kun til evaluering af selve instrumenterne, men også til at indkredse de lande, man skal samarbejde med. Respekten for retsstatsprincippet og menneskerettighederne skal altid være en integreret del af de eksterne forbindelser inden for EU's indvandrings- og asylpolitik. EØSU finder det også nødvendigt at kontrollere og evaluere procedurerne og resultaterne af de allerede afsluttede pilotprojekter, så der kan tages højde for og gøres brug af dem ved iværksættelsen af nye projekter.

3.4. I forbindelse med fremlæggelsen af sit forslag til en EU-talentpulje er det vigtigt, at Kommissionen samarbejder med medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter om at udvikle puljen på en måde, hvor man mindsker bureaukrati og undgår unødigt kompleksitet, så puljen kan tages i brug hurtigst muligt. Formålet med puljen bør være bedre at kunne opfylde de nuværende og fremtidige behov for færdigheder samt udnytte de muligheder, som er forbundet med kunstig intelligens og andre avancerede teknologier, gennem fuld anvendelse af tredjelandstatsborgeres færdigheder og talent og som supplement til den rolle, som medlemsstaternes statsborgere og arbejdskraftmobiliteten inden for EU spiller.

3.5. I betragtning af den akutte mangel på arbejdskraft og færdigheder, som arbejdsgiverne står over for, og som i mange tilfælde er af strukturel karakter, vil det være relevant at lancere den fuldstændige udgave af puljen med udgangspunkt i målrettet matchning baseret på lister over erhverv, hvor der er mangel på arbejdskraft. Da det er vigtigt at sikre, at de nationale lister over erhverv med mangel på arbejdskraft er ajourførte, bør Kommissionen kortlægge muligheder for gensidig læring og peerevaluering i den henseende.

3.6. Sideløbende med udviklingen af talentpuljebegrebet er det nødvendigt sammen med arbejdsgiverne og fagforeningerne at udarbejde realtidsoplysninger om både arbejdsmarked og færdigheder, således at puljen kan fungere efter hensigten. Samtidig er det vigtigt at styrke EU's evne til at indsamle og fortolke sammenlignelige og troværdige data om behovet for migration fra tredjelande.

3.7. EØSU bifalder indførelsen af et matchningsværktøj, der kan lette sammenkædningen af udbud og efterspørgsel. Udvalget mener, at det er nødvendigt at tage disse skridt for at rekruttere talent, men gentager, at der er et reelt behov for sideløbende at tage hånd om andre sektorer på medlemsstaternes arbejdsmarkeder.

3.8. EØSU er enig med Kommissionen i, at en vellykket gennemførelse af disse initiativer kræver, at de sociale og økonomiske aktører samarbejder og deltager, og udvalget anser det for afgørende, at der arbejdes for at skabe mulighed for dialog mellem dem på europæisk plan. EØSU er et velegnet forum til at drøfte operationelle og praktiske spørgsmål vedrørende arbejdskraftmigration. I betragtning heraf bør EØSU deltage i den konference på højt plan om den nye platform for arbejdskraftmigration, som Kommissionen har planlagt at afholde i slutningen af 2022. EØSU understreger også betydningen af at inddrage arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter i drøftelserne om, hvordan styringen af arbejdskraftmigration på EU-plan kan forbedres. Med henblik herpå glæder udvalget sig over oprettelsen af den foreslåede platform for dialog på EU-plan.

3.9. Ifølge EØSU er det et skridt i den rigtige retning at undersøge fremtidige muligheder for arbejdskraftmigration i en sektor som plejesektoren, selv om udvalget beklager, at fremskridtene på dette område er centreret om specifikke procedurer, der slår sprækker i den fælles europæiske indvandrings- og asylpolitik integritet og dermed skygger for en helhedsvision. Under alle omstændigheder er EØSU enig i, at der skal gøres fremskridt på disse områder ved at kigge nærmere på spørgsmål som f.eks. etisk rekruttering og standarder for beskyttelse af arbejdstagerrettigheder.

3.10. Selv om en betydelig del af arbejdsstyrken i de fleste vigtige sektorer udgøres af kvinder, risikerer kvindelige mobile arbejdstagere og migrantkvinder at ende i usikre job og i den uformelle økonomi, er ofte særligt sårbare over for forskelsbehandling, social udstødelse og mangel på job- og uddannelsesmuligheder samt udsat for misbrug, vold og chikane. EØSU mener, at der i endnu højere grad bør tages højde for kønsperspektivet og beskyttelsen af kvinders rettigheder.

3.11. EØSU bifalder også fremme af mobilitetsordninger for unge, men påpeger endnu en gang behovet for at sikre en mobilitet og integration på arbejdsmarkedet, der beskytter arbejdsrettighederne blandt yngre arbejdstagere, da de indimellem udsættes for dårlige arbejdsvilkår (midlertidig beskæftigelse, lave lønninger osv.). Der bør ligeledes indføres særlige foranstaltninger for arbejdstagere med handicap for også at hjælpe denne gruppe med at blive velintegreret på arbejdsmarkedet.

3.12. EØSU glæder sig over initiativet med at afprøve indrejseordninger for innovative iværksættere fra tredjelande. I den forbindelse finder EØSU det positivt, at indrejseordningerne afprøves inden for rammerne af den digitale og bæredygtige økonomi, men er overbevist om, at ordningerne med den rette struktur også kan anvendes bredt til at give flere andre typer faglige profiler lettere adgang til EU-lande.

4. Om revisionen af direktivet om fastboende udlændinge i Unionen

4.1. EØSU bifalder dette forslag til direktiv, der har til formål at styrke statussen som fastboende udlænding i EU ved at forbedre måden, hvorpå denne status opnås, navnlig i tilfælde af ophold i en anden medlemsstat. Det glæder sig også over, at forslaget sigter mod at udvide den lige adgang til social beskyttelse til EU-borgere, der er fastboende udlændinge i en anden medlemsstat. EØSU bifalder endvidere bestræbelserne på i forbindelse med dette direktiv at sikre ligebehandling og lette adgangen til oplysninger om familiesammenføring.

4.2. Statussen som fastboende udlænding i EU er et af de vigtigste instrumenter i den europæiske indvandrings- og asylpolitik. Procedurerne for at opnå denne status, som blev vedtaget i 2003, har udviklet sig forskelligt på tværs af EU, og hensigten med Kommissionens forslag til revision er at skabe et mere ensartet system.

4.3. Bestemmelsen om, at EU-borgere kan ansøge om status som fastboende udlænding efter fem års ophold i en anden medlemsstat, bibeholdes i det foreslåede reviderede direktiv. Forslaget har til formål at gøre mobilitet inden for EU lettere for personer med denne type opholdsstatus ved at afkorte den påkrævede opholdsperiode til tre år. Desuden omfatter forslaget sammenlægning af opholdsperioder i forskellige medlemsstater.

4.4. EØSU er af den opfattelse, at det er et skridt i den rigtige retning at gøre det muligt for ansøgere at sammenlægge opholdsperioder i forskellige medlemsstater for at kunne opfylde kravene til at opnå status som fastboende udlænding i EU, selv om det mener, at der er behov for at styrke mekanismerne til overvågning og koordinering af denne bestemmelse i de enkelte medlemsstater.

4.5. EØSU udtrykker tilfredshed med indførelsen af forskellige typer ophold såsom ophold med henblik på studier, ophold på grundlag af international beskyttelse eller midlertidigt ophold. Visa til kortvarigt ophold er ikke omfattet, selv om de kan komme i betragtning i henhold til bestemmelsen, hvis ansøgeren kan dokumentere et fast ansættelsesforhold eller lignende.

4.6. EØSU bifalder også styrkelsen af de rettigheder, der knytter sig til statussen som fastboende udlænding i EU og til disse personers familiemedlemmer, herunder retten til at flytte til og arbejde i en anden medlemsstat eller til at skifte job og flytte til en anden medlemsstat. EØSU finder det særlig interessant, at der i henhold til den foreslåede nye artikel ikke skal tages hensyn til situationen på det nationale arbejdsmarked ved ansøgninger om længerevarende ophold i en anden medlemsstat (i tilfælde, hvor ansøgeren allerede har status som fastboende udlænding i EU) med henblik på udøvelse af erhvervs-mæssig virksomhed som både arbejdstager og selvstændig erhvervsdrivende.

4.7. EØSU bifalder, at det gøres enklere at kunne påbegynde arbejde og studier senest 30 dage efter indgivelsen af en ansøgning om længerevarende ophold i en anden medlemsstat. Udvalget glæder sig ligeledes over anerkendelsen af retten til (for en fastboende udlænding i en anden medlemsstat) at udøve et lovreguleret erhverv på samme betingelser, som gælder for EU-borgere.

4.8. EØSU anerkender betydningen af, at medlemsstaterne garanterer fastboende udlændinge i EU (og deres familiemedlemmer) de samme friheder og rettigheder, som gives personer med fast bopæl i EU. Derudover er det positivt, at medlemsstaterne også sikrer, at ansøgere om en opholdstilladelse for fastboende udlændinge i EU ikke skal betale højere gebyrer for behandlingen af deres ansøgning end ansøgere om nationale opholdstilladelser.

4.9. EØSU mener, at retten til at leve sammen som familie er helt grundlæggende for en vellykket social integration: Det glæder sig derfor over afskaffelsen af flere administrative og bureaukratiske hindringer, navnlig integrationsbetingelserne for fastboende udlændinge. Det glæder sig også over, at børn, hvis forældre er fastboende udlændinge, og som er født (eller adopteret) i EU, automatisk opnår status som fastboende udlænding.

5. Om revisionen af direktivet om en kombineret tilladelse

5.1. EØSU glæder sig over revisionen af direktivet om en kombineret tilladelse, der på flere forskellige punkter forbedrer det gældende direktiv:

— Udstedelsesprocedurernes varighed afkortes til fire måneder.

— Proceduren kan indledes enten fra oprindelseslandet eller fra en værtsmedlemsstat.

- Direktivet omfatter også tredjelandsstatsborgere, der beskæftiges af vikarbureauer.
- Der gives mulighed for at skifte arbejdsgiver i tilladelsens gyldighedsperiode, selv om den pågældende medlemsstat fortsat kan modsætte sig et sådant skifte.
- En kombineret tilladelse kan ikke inddrages i mindst tre måneder efter indehaverens tab af beskæftigelse, hvilket sikrer stabilitet og bedre ansættelses- og arbejdsvilkår for vandrede arbejdstagere.
- Direktivet om en kombineret tilladelse udvides til også at omfatte personer, der er omfattet af midlertidig beskyttelse.
- Der efterlyses metoder til at informere om de rettigheder, der er knyttet til en kombineret tilladelse.

5.2. Ikke desto mindre betragter EØSU det som en forspildt mulighed ikke at udvide sættet af rettigheder i overensstemmelse med det første direktivforslag, der blev fremsat i 2011. Det drejer sig om spørgsmål som f.eks. adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse, selv om EØSU fortsat understreger betydningen af at give medlemsstaterne en vis fleksibilitet på dette område som fastsat i det gældende direktiv. EØSU beklager endvidere, at man ikke har undersøgt muligheden for at udvide direktivet til at omfatte migranter i midlertidige ansættelsesforhold.

5.3. EØSU anser det for væsentligt, at der i revisionen lægges vægt på behovet for at styrke ligebehandlingen af arbejdstagere fra tredjelande, navnlig med hensyn til rådgivning om sociale rettigheder og arbejdsvilkår, forenings- og organisationsfrihed og sociale sikringsydelse, for at fremme en arbejdsmarkedsintegration på lige vilkår.

5.4. EØSU bakker op om opfordringen til medlemsstaterne til at udvikle egnede mekanismer for risikovurdering, inspektioner og sanktioner samt for overvågning af arbejdsgivere. Udvalget gør dog opmærksom på, at arbejdstilsyn er en national kompetence, hvorfor de budskaber og overvågningsværktøjer, der kan udarbejdes på EU-plan, bør styrkes i overensstemmelse med Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndigheds mandat (?).

5.5. EØSU mener, at der bør gøres mere for at beskytte vandrede arbejdstagere, der gør brug af arbejdstilsynets klagemekanismer. Uden mekanismer til at forhindre, at arbejdsrelaterede klager anvendes med henblik på migrationskontrol, er der risiko for, at arbejdsgiverne straffer dem, der indberetter udnyttende arbejdsforhold, hvilket kan have negative konsekvenser for arbejdstagernes opholdsstatus. I lyset heraf skal foranstaltningerne til bekæmpelse af arbejdskraftudnyttelse videreudvikles og håndhæves bedre.

Bruxelles, den 26. oktober 2022.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

(?) <https://www.ela.europa.eu/en/what-we-do>